

✠ POGLHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOW

5. číslo

Budyšin, meja 1979

Lětnik 29

Ja sym nahi był, a wy sće mje wodžěwali.

Tole slowo našeho Zbóžnika bě hesło kublanskeho dnja pónđzela, 5. nalětnika 1979, w Budyšinje. Tež lětsa bě so zaso wulka ličba ewangelskich Serbow zešla.

Farar Pawol Albert-Budyski bě swoje předowanje zložil na 2. Kor. 5.20. Dajće so zjednać z Bohom. Cyrkej ma w přenim rjedže ewangelij, boži měr připowědać.

Serbski superintendent na wotp. Wirth rozkladowaše w swojim přednošku, kak je cyrkej nahich wodžěwala — a jich bohužel tež nahich wostajila. Jězus z Nazareta bě chudy čas swojeho zemskeho žiwjenja. W hródzičce bě so narodzil a pozdžišo sam wo sebi praješe: Liški maju jamy, a ptaki pod njebjom maju swoje hnězda, ale Syn čłowjeka nima, hdžež by swoju hlowu položil. Z tym je stužil zahorjenosć tamneho pismawučeneho, kiž chceše z nim chodzić. Swojich wučomnikow wupósla: Darmo sće dostali, darmo dawajće. Njeberće ani zlota ani slěbra ani pjeněz do swojich pasow. Bohatemu młodźencej radžeše Jězus: Předaj, štož maš, a rozdawaj jo chudym a změješ poklad w njebjesach a pój za mnu. Bohaty młodźenc woteńdže zrudny, přetož měješe wjele kublow. A Jězus je cyle wěsće runje tak zrudny za nim hladał: Bohaty sćežka do njebjeskeho kralestwa přińdže.

Nawopak zaso zakitaše Jězus Marju w Betaniji. Wona bě punt dobreje, krasneje žalby za 300 denarow kupila, zo by z njej swojeho hosća žalbowala. Judaš, Šimanowy syn, Išariot, so na tajke njetrjebawše wudawanje pjeněz hněwaše: Čehodla njeje so žalba předala? Pjenjezy móhće so chudym rozdawać. — Tajke socialne zmyslenje Judaša dyrbymy drje tola připóznac. Jězus pak jemu wotmołwi: Wostajće ju na pokoj. Wona je to schowała na džen mojego pohrjeba. Chudych maće kóždy čas pola sebje, mje pak nimaće kóždy čas.

Hdyž krótko po wójnje Njeswačidlska wosada swoju wupalenu cyrkej znowa twarješe, jedna pobožna žona jej to z wótrými słowami porokowaše: „Tak a tak wjele čeknjencow bydli w našej wosadze na hródžach a synowych lúbjach. Wutwarće za nich radšo bydlenja.“ Tehdom dopomni so cyrkwinske předstjerstwo na Jězusowe slowa Judašej: Chudych maće kóždy čas pola sebje. Z dobrym prawom?

Z pjenjezami wobchadžeć je riskantne.

Hdžež su pjenjezy, tam je čert blisko.

Bohatstwo je kosyďlo.

Hdyž móšeň bubni, so wutroba wusći.

Pjenjezy su helske pasle.

A hišće dalje serbske přislawo rěča wo strašnosći zemskeho wobsedženstwa. Hač do lěta 325 bě křesćanska

Prjedy bě chuda wosada swojich chudych na starosći měla. Kotřiž sami wjele drasty njemějachu, wodžěwachu nahich. To běše chudeho Chrystusa chuda cyrkej! Po kejžoru Konstantinje naby cyrkej swětnu móc, zemske bohatstwa, pychu a krasnosć. Nětko běchu biskopja zamolwići za wulke financy — a njeběchu swojim nadawkam stajnje duchownje zrosćeni. Křesćanskej cyrk-

Wójsnje škody w Minakale. Wupaleny kantorat a roztrěłana wěža božeho domu

cyrkej wot romskeho stata přesćěhana. Na pjenjezach chuda, před swětom bjez zakonskich prawow bě wona tola syna duchowna móc. Pohanjo so dźiwachu, kak so křesćenjo mjez sobu lubowachu a česćachu, kak so wo swojich chudych a chorych starachu, kak běchu žiwi w čistej pócćiwosći. Njeh běchu jich biskopja chudzi a wbozy, tak tola jich slowo wjele plačeše. Mjez sto wobydlerjemi so jenož džesać jako křesćenjo wuznawachu. Tuta slaba mjeńšina pak měješe pola luda tajku nahladnosć, zo romscy politikarjo přeco zaso spytachu křesćansku cyrkej wutupić — ze surowej namocu abo z wusměšowanjom, ale podarmo. To skónčnje kejžor Konstantin pózna a spožči křesćanskej cyrkwi statne prawo. Nadobo so wšitko změní. Hač dotal bě strašne, křesćan być, a nětko bě strašne, křesćan njebyć. Wšón lud wěrješe do Chrystusa — znajmjeńša před čłowjekami. Tutón „křesćanski“ čas wot 325 hač do lěta 1918 mjenujemy „Konstantinsku dobu“.

wi so jeje skomdy w „Konstantinskej dobje“ wótrje porokuja, zo w swojim bohatstwje njeje nahich wodžěwala, njeje hlódnym jědž a piće dawała. Tuto porokowanje dyrbymy sebi lubić dać.

Při wšem pak wěmy, zo je Chrystusowy duch cyrkej přeco zaso na prawy puć woporniwosće a pomocy dowjedł. W tajkej čistej pobožnosći nastachu klóštry. Zastupiwši do nich slubichu mniša mjez druhim so wzdac wšeho zemskeho wobsedženstwa. A zawěrnje, tajki mnych nje-wobsedžeše jako wosobinske swójtstwo ničo — a tola bydlesće w překrasnym klóštrje.

Po njerunym puću je cyrkej kročila přez lěstotki. Wědzo wo Chrystusowej prikazni, njehladać swětnych kublow, ale nahich wodžěwac, hlódnym so najěsć dać, chorych wothladać, je so přeco zaso zabłudžila do swětneho wasnja. Chwalena budž wulka mrócel Chrystusowych swědkow, kotřiž su we wšech časach jako Jězusowi wučomnicy služili chudym a wbohim.

Před wjace hač 60 lětami skónči so Konstantinska doba: stat njeje wjace křescanski, cyrkej njeje wjace statna. Mnozy to wobžaruja. Připóznać pak dyrbymy, zo je nam nětko wjele spytowanjow zalutowane. Hač ma Chry-stus w Pokonstantinskim času wjace spodobanja na swojej cyrkwi? Dopjelnjamy džensa swěrnišo přikaznje swogeho Zbožnika? Nahich njetrejbamy wodžěwać, dokelž tu žanych chudych nahich nimamy. Hlódnemu njetrejbamy žanu pomazku dać, dokelž tu žadyn wo nju njeprosny. Zawěrnje? Chudzi a hlódni w dalokich krajach nas stysknje proša wo našu pjenježnu pomoc. Wjele milionow je křescanstwo hižo do tamnych krajow

słało (Brot für die Welt), ale dawno to njedosaha. Kóždy wopór je kapka wody za lačných!

„Ja sym chory byl, a wy mje njejsće wopytowali.“ Chorych mamy dosć mjez nami, ale mało sotrow a pomocnikow w chorownjach a we wustawach znutřkowneho misionstwa, dokelž je druhe džěło rjeńše a lěpje plaćene. Starych mamy dosć wokolo sebje, kotřiž na naš wopyt čakaju, ale malo chwile mamy.

Što pak můžeme činić? Na to wotmołwi nam diakon Arnošt Běrka z Engelsdorfa pola Lipska w rjanej serbsčinjne. Snano da nam swój přednošk wočišćeć. W.

Sotra Frieda Wjelic je nam wotmołwiła

Hdyž sotru Friedu Wjelic w Velberće wopytach, da mi wona manuskript sobu. Rjana hodžina to běše tam pola njeje. Wjele smy sebi powědali wo serbskej domiznje, wo misionstwyje w dalokaj Chinje a dušepastyrstwyje mjez dušinje počezenyymi w Taunusu, hdžež je přez 20 lět wulce zamołwite džěło wukonjala.

Nimale 60 lět je nětko naša luba Serbowka zwonka domizny, ale serbsku rěč přeco hišće jenak lubuje. Wězo smy jenož serbski hromadže rěćeli.

Wutrobnje mje prošeše, zo bych lubych Serbow wot njeje strowil. To sym činił na kublanskim dnju 5. měřca w Budyšinje a w Poršicach na kemšach, hdžež bu wona před 82 lětami křćena a pozdžišo konfirměrowana. Wona lubuje Poršćanski boži dom, do kotrehož je za mlode lěta tak

Tuž dži a připowědaj ewangelij

Sotra Frieda Wjelic

My dyrbjachmy so rozžohnować. Ai-dšen tam wosta. Měsacy dolho njeměješe žane druhe přeće, hač zo by ju Bóh bórže wumóhł z tutoho hubjenstwa. Zhoniwši, zo bě wjele wusadnych hižo w swojim zadwělowanju do hórsekeje, torhaceje rěki skočiło abo so z opiumom zajědočiło, so tež Ai-dšen rozsudži za tajku smjerc. Hdyž běše wšo přihotowała, so jej Jězús Chrystus zjewi – tak wona nam sama powědaše – a jej rjekny: „Moje puće su swjate. Za te bje mam wulki nadawk. Njewidžiš tu tych 100 wusadnych, kotřiž žaneje nadžije wjace nimaja? Jenož mało křescanow je mjez nimi. Tamni so wšitcy počmje blůdža. Hlej, tu je twoje městno. Za tutón nadawk sym ja te bje strowil a powolał.“ Tu nadobo spózna božu lubosć a z dobom tež swój nadawk. Hnydom džěše k tamnym chorym a jim powědaše, što bě runje nazhonila, prošo jich wo wodaće, zo bě tak sebičnje sama na so myslila, na swój dónt a nic na božu wolu. Wot toho dnja sem steješe zaso kruće kaž stołp. Žiwjenje měješe za nju zaso zmysla. Znowa čitaše w bibliji za sebje a druhim. Ze spěwarskich jich wučěše kěrluš a so z nimi modleše. Za krótki čas bě tam w barakach hubjenstwa žiwa křescanska wosada. Na smjerc chori spěwachu kěrluš wo žiwjenju a wěčnej radosći.

Kóždy wopyt w koloniji wusadnych bě za nas nowe, rjane dožiwjenje. Ai-dšen bě so přećelka stała wšěm čerpjacym. Zwólniwych přihotowaše na swjatu křćenicu. Tajke křćenja běchu w žiwjenju wusadnych woprawdžite wjerski. Hdyž běchmy zhromadnje bože wotkazanje swječili, móžachmy z połnym prawom prajić: My widžachmy jeho krasnosť.

Do kolonije přinjesechu 24lětneho wučerja, Tež wón chcyše swoje žiwjenje skónčić. Hdyž běše při rěce, zo by do wody šoł, dohlada so Ai-dšen jeho. Muž so z njej do stacije wróci a slyšeše ze spodžiwanjom ewangelij wo Jězusu Chrystusu. Hdyž jeho bórže na to za staršeho kolonije wuzwolichu, bě wón dušepastyr muskich.

Přjedy hač so na puć do domizny podach, chcych so hišće raz z wusadnymi rozžohnować. Mi bě styskno a čezko. Hdyž běchmy hišće da-

9. pokročowanje

loko w dolinje, běchu nas sotry a bratra hižo wuhladali a z radosću wyskachu. Hdyž běch jim prajila, zo sym přišla jim božemje rjec, mějachu zrozumjenje, byrnjež jich zrudobu widžach.

Tři dny běch mjez nimi. Njezapomnite, rjane dny! Jězús bě pola nas. Poslednje hodžiny popołdnja chcyše Ai-dšen sama wuhotować. Ženje hišće njebě mje spěw tak hnuł kaž kěrluš tutech wusadnych. Z chorymi hłosami spěwachu Bohu Knjezej chwalbu. Młody wučer skrótko porěča a mi přeješe w mjenje wšitkich, zo by Bóh mje na dalokich pučach přewodzał. Ai-dšen mje prošeše, zo bych wosady w domiznje wot nich postrowila. Tak so posledni króć widžachmy a sej při kiwachmy. Z řnutej wutrobu kročach po horach dele. Ja sej skoro njezwěrich, zo bych so wobročila, přetož zady mje woni stejachu abo klečachu a mi kiwachu ze swojimi rukami bjez porstow.

Nadobo wuslyšach stupanje zady mje. Ai-dšen to běše. „Wróc so“, ju prošach, „ty dyrbiš po nahlym puću zaso horje. Twoje čělo je słabe a woči blukej.“ Wona pak chcyše mje kónc přewodžeć. Do doliny přišedši mje wo krótkke wodychnjenje prošeše. Tuž so sydnymoj na kromu rajswogeho pola. Ai-dšen so mje prašeše: „Budžemoj so zaso widžeć?“ – „Budželi móžno, přiřndu zaso k wam“, jej wotmołwich. „W swojich modlitwach budžemy pola was. Ženje was njezabudžemy. Ai-dšen, wostanješ Jězusej swěrna hač do smjerc a budžeš dale wo nim swědčić?“ – „Haj!“ wona rjekny a doda, „wobkručmoj: Při tym wostanje!“ – „Haj, při tym wostanje“, ja wobkručich. „Mój wostanje-moj Knjezej swěrnej hač do smjercě.“

Hišće raz so hromadže pomodlichmoj. Potom napominaše bratr Wang, zo bychmy dale šli. „Pój, misionarka. My čłowjekoj dyrbimy so džělič, ale Knjez wostanje pola nas.“ Tak wón rjekny.

Hišće raz so wobročich a přiwołach Ai-dšen: „Při tym wostanje.“

Štož z wutroby je tež k wutrobje dže.

Pomnik w Minakalskej cyrkwi

wjele kemši chodžila wot Kubšic sem. A nětko plaći jeje postrow wam, wy lubi čitarjo. Jejne nutrne přeće je, zo byšće so za misionstwo modlili, kaž wona to wšědnje čini, zo by pohanam zbóžne swětle w Jězusu Chrystusu zeschadžalo.

Ja běch so jeje prašal, hač móže nam něšto powědać wo chinskich swójbach, z kotrymiž bě so tam bliže zeznała.

Swójba Pu

Tuto swójba bě mi jedna z najlubšich, na kotruž hišće džensa w lubosći a džakownosći spominam. Na 16 lět běch z njej zwjazana. Wjele pomocy sym z tutoho domu nazhonila. Pu jako swójbne mjeno nadeńžeš w Chinje husto. Poprawom pochadžeše swójba Pu z Yünanskich horow z roda I-pien. Tam wobdžělachu jich přjedownicy suchu, horatu pódu.

Misionarka našeho misionstwa, Mina Zieglerc, wopytowaše lětnje dwójce a tři króć chudych wobydlerjow tamneje krajiny. Młody chinski wučer bě jej powědał wo nuzy w horach. Lud so přisporješe njemějo skoro to naj-nuzniše za zežiwjenje.

Sotra Mina při swojich dołhich wopytach z horliwosću Chrystusa připowědaše. Někotrych přihotowaše na krčenicu. Zadanje Chrystusej přislušeć bě tam wulke. Młody wučer wučěše ludźi čitać. Młodaj mandželskaj Pu běstaj při tym wosebje pilnaj. Tehdom so rozsudzijať, ze stareje domizny wučahnyć. Naša misionaska stacija w Yüki trjebaše runje pomocnikow za domy a zahrodu. Po šesć dnach napinaceho pućowanja dońdžechu k nam. Bórce čujachu so pola nas doma. Město „knježe Pu“ mjenowachmy jeho „wulki bratře Pu“ a jeho žonu „wulka swakowa Pu“. Wón bě najstarši syn swojeju staršeju, tuž rěkaše Pu-ta-ko a jeho žena Pu-ta-san.

Pisajo tute rjadki začuwam wulku džakownosć, zo sym směła tak wjele lět z nimi hromadže Knjezej sluzić. A z bolosću spominam na hodžinu našeho dźělenja. — Tola najprjedy chcu něšto napisać wo bratru Pu. Wón njebě wosebje wobdarjeny. Z wulkej prócu bě čitać nawuknył. Hdyž pak tak daloko bě, wužiwaše kóždu swobodnu minutu, zo by w ewangelijach čitał. Jeho swěra bě wulka, jeho slowa jasne, jeho pilnosć při kładna, jeho modlenje nutrne a wutrajne. Wšednje dyrbyeše wjele wody z hlubokje studnje wučahać za misionisku staciju a našu mału chorownju. Zo njetrjebał njedzelu dźělać, dyrbyeše sobotu dwójce tak wjele načerpać a roznosyć. Při wšěm bě tež wrótnik. Husto dyrbyeše w nocy stawać, hdyž něchtó našeje pomocy trjebaše. Hdyž nas wołachu na pomoc při čezkich porodach, wón nas z našeje misioniskej pomocnicu přewodzowaše. Wón nam wobstara tež dvě krowje, wězo nic tajkej, kaž su naše. Wot woběju krowow hromadže mějachmy na dženj někak poł litra mloka. To pak běše za nas hižo wulka pomoc — wobsejbe za čas wojny.

Bratr Pu wědžeše wo přichodze našeho Knjeza. Wjele smy wo tym rěčeli. Wón z nami čakaše na boži wulki dženj. — Kaž wšednje paseše tež na tamnym nazymskim popoždnu krowje někak 2 km zwonka města. Nadobo slyšach a widžach, kak lětaďto w bliskosći dele lečeše. Wojna běše! Ničo dobre wočakujo běžach won. Tuž mi přińdže hižom bratr Pu z kruwičkomaž wšón nastrožany napřećo.

„Misionarka, dži a hladaj! Knjez Jězus přińdže. Jědnać jeho jandželow tu hižo je. Nětk je tak daloko.“

W susodnej wsy dyrbyeše ameriske wojske lětaďto přizemić. 11 wojakow móžeše so z lětaďta wuchować, 12. nic wjace. Mje prošachu, zo bych tam došla a jako toľmačerka pomahała. Hromadže z našim chinskim fararjom a bratrom Pu přinjesechmy mortweho a žiwych na misionisku staciju.

Swěru je nam „wulki bratr Pu“ sluził. Hač je hišće žiwy? Wo nim bych chcyła rjec: Ow ty dobry a swěrný wotročko, nad małym sy swěrný

był, zastup do wjesela swojeho Knjeza!

Pu-ta-san „wulka swakowa Pu“

Wona bě potajkim žona bratra Pu — čicha a mudra žónska. Bórce poznachmy, zo so ze zrudobu nošeše. Wobě dźěći běstěj jimaj w domiznje zemrětej. Wona nam w domje pomahaše a přewza cyłu zamołwitosć za płokanje w chorowni. Při wšěm dźele wužiwaše kóždu skladnosć, zo by wo Jězusu swědčila. Sprawnje a pilnje nam mandželskaj sluzěštaj. My to wobhladowachmy jako božu hnadu, zo bě nam tajkeju swěrneju pomocnikow dał.

Potom přińdže dženj, zo Bóh jimaj dźěćatko wobradži — hołčku. Nan mjenješe: „Hołc by nam lubši był, ale tež za hołčku chcemy džakowni być.“ Džowčička bě strowa a za połdra lěta dōsta sotřičku. Hdyž po dalšimaj dvěmaj lětomaj so 3. džowka narodži, pražeše nan zamysleny: „Bóh drje namaj žanoho syna dowěrić njemůže.“ Naša misionaska swójba zdaše so nětk dospołna być. A my wšitcy mějachmy te tři džowki Pu tak prawje wutrobneju lubo.

Po dalšich třoch lětach narodži so tak horeco wočakowany syn, a zaso dvě lěće pozdžišo hišće jedyn synk. Tak bě Bóh próstwy wuslyšał.

Wy budžeće wědžeć chcyć, kak tute 5 dźěći rěkachu: Kóžde mjeno wupraji něšto wo lubosći.

Lubosć rěka w chinskej rěči ai.

Tak měješe přenje dźěćo mjeno

Ai-ming —

wona lubuje jasnosć

druhe dźěći Ai-li —

wona lubuje smilnosć

třeće dźěćo Ai-hua —

wona lubuju kwětki

štwórte dźěćo Ai-kuang —

wón lubuje swěćlo

pjate dźěćo Ai-huch —

wón lubuje hnadu

Ja wěm, zo staj so staršej wjele za swoje dźěći modliłoj. Jim bě zalutowane, hdy dyrbyeć při boham sluzi. Hdyž z Chiny wuńdžech, bě najstarša 10 lět stara a najmlódši syn 2 lěće.

Hišće jedne dožiwjenje z „wulkej swakowej Pu“ chcu wopisać, kotraž wostanje nam, kiž běchmy pōdla, njezapomnite. Hižo horjeka naspomnich, zo běstaj mandželskaj Pu wot sotry Miny Zieglerc dōstałoj powěšć wo Chrystusu. Zetkanje ze sotru Minu bě jimaj stajnje wulka radosć. To drje běše porědko, ale tola jónkróć wob lěto. Zaso bě termin tajkeho wjesoleho zetkanja přišoł. W měrcu 1948 spominachmój ze sotru Minu na swój přichad před 20 lětami do Chiny. We hłownym měsće prowincy chcemoj tutón dženj swječić. Ja běch po sotru Minu do Ošana dojeła. W Yüki bě nětk wutrobna bjesada z wulkej swójbu Pu. Bě jich tola 7 swójbnych! To bě jich poslednje rjane a zbožowne zetkanje.

Po 10 dnach w Kunmingje wróćichmój so do Yüki. Dženj pozdžišo chcyše dale pućować do Ošana. Bratr Pu by ju přewodzał. Knjez nad žiwjenjom a smjerću bě hinaši puć postajił. Žalostna jězba z busom po bojaznych dróhach bě sotru Minu přenapinała, kotraž čerpješe pod tropiskej chorosću. Wša lékarska pomoc

bě podarmo. Po někotrych dnach wza ju Knjez k sebi. Jutry rano dońdžech k sotře Pu, zo bych jej prajila, kak ze sotru Minu steji. Wona ze mnu přińdže. Z bolosću wza noze mrějaceje do woběju rukow prajo: „Sotra Mina, tebi so džakuju, zo stej tutej noze tebe donjeslej k nam do Yünanskich horow z powěšću wo Chrystusu. Tebi so hišće raz z cyłej wutrobu džakuju.“ Ze sotru Pu stejachmy z hnutěj dušu při ložu mrějaceje. Woči drje sylzowachu, ale naše modlitwy přewodzachu tutu woporniwi misionarku před boži trón.

Mjez tym je so wjele lět minyło. Tuta hodžina z knjeni Pu při ložu mrějaceje sotry Miny wostanje mi stajnje w pomjatu. Nětk staj snano tež mandželskaj Pu na božu prawdu wotešoj. Ženje wjace njejsym žaneje powěšće wot njeju dōstała. Ja wěrju krūće, zo je so nad nimaj dopjelnišo slowo ze zjewjenja Jana:

Budž swěrný hač do smjerće, ja chcu čí krónu wěčneho žiwjenja dać.

Hišće raz strowi wšitkich lubych čitarjow Pomhaj Bóh jara wutrobne sotra Frieda Wjelic

Přińdž, swjaty Ducho, k nam

**Přińdž, Swjaty Ducho, k nam
Do našich wutrobow!
Wzmi we nich swoje bydlenje
A swojej' hnady schow!**

**Što je nam blyšć a žiwjenje
Bjez twojej' hnady dar?
Je jenož slabe płomjenje
A jenož wěcny žar!**

**Přińdž, Swjaty Ducho, k nam
Do našich wutrobow!
Je sylň přez zemske bēdženje
A zachodnosće dol.**

**Što je nam naše žiwjenje
Hač z hrěchow wěcny spar!
Přińdž k nam do našich wutrobow
A spožć nam swěćla dar!**

Pawol Krječmar

K hronu za lěto 1979:

„Čłowjek stwori sej boha po swojim wobrazu!“

Na tutu sadu budžeće so Wy, lubi čitarjo, zawěšće bojaznje mjerzać! A — to je derje tak! Ludźi šokěrować, zo bychy potom čim lěpje sobu myslili, to bě tež hižo Jězusowa „metoda“. Mnoho rěčenjow z biblije wot njeho znajemy, kotraž su ludži tehdom jara mjerzali, kaž na příklad te wo clowniku w templu, kiž cyle zažy stej wošta a ničo njeměješe, z čimž móhl so před Bohom chwalić. Pobožny farizej pak bě za Jězusa tón, kiž so Bohu njespodoba!

Jězus njeje pak jenož tak rěčał, zo bychy ludžo na njeho poskali, ale to, štož wón činješe a wučěše, bě woprawdže šokěrowace za jeho wobswět. Tak bě tež jeho Bóh, Bóh našeho Knjeza Jězu Chrysta hinaši hač Bóh farizejow a pismawučencych.

Sada našeho nadpisma pochadza wot němskeho filozofa zašleho lěstotka. Čitam we wokomiku knihu bohosłowca (Hans-Joachim Kraus). Wón spyta tam, naše ewangelske bohosłowstwo za naš čas znowa zakla-

dować a wukładować. Kraus je připóznyatý wukładowar Stareho zakonja a wot njeho wón tež wuchadza. W Starym zakonu steji naše lětuše hrono: „Bóh stwori čłowjeka po swojim wobrazu“. Sadu „Čłowjek stwori Boha po swojim wobrazu“ njewotstorči wón cyle jednorje jako „bježbožnu“, ale wón bjerje ju jako nastork k přemyslowanju, jako wužadnje za bohoslawstwo a cytu našu wěru, wo Bohu přemyslować. Wón měni, zo je tutón filozof tehdóm wotkrył, štož je w swojim času nazhonil: wot čłowjekow wumysleneho a wobrysowaneho boha! Što wšitko měješe bóg być a dokonjeć! Hišće w poslednjeje wójnje mějachu wojacy na zamku swojich pasow napisane: „Bóg z nami!“! Knježace klasy znjewužiwachu Boha k zdźerženju swójeho knjestwa, bohaći k potlačowanju swójeje poddanych. Za mnohich bě Bóg cyle jednorje jich priwatny wšehomocny wjěpěr jich priwatneje hidy.

Tež my dyrbimy so prašeć dać, hač njetworimy sej swójeho boha po swojim wobrazu! Hdže pak je „měra“ za nas, z kotrejež spóznamy, kajki Bóg je? Měra je za nas naš knjez Jězus Chrystus. Štož je wón wo Bohu prajil, štož je wón w jeho mjenje činil, to je za nas měra!

Jenož jedyn přikład: Smy měnjeje, zo je Bóg sprawny. Myslimy při tym zwjetša tež na to, zo wón wšitke njeskutki někak chłosta. To wotpowěduje našemu začuću wo sprawnosći. Wobhladajmy pak sej božu sprawnosć na Jězusu: Na křížu prosy wón za tych, kotřiž jeho, bjezprawneho, dračuja, wo wodaće! Wón čini to, dokelž wón wě, zo Bóg njeje „sprawny“ a chłosta, ale Bóg lubuje, tež zlóstnikow! Što to za nas woznamjenja? Njesměmy myslić: „Tak dobry bě naš knjez Jězus!“ a so snadž wokřewjeć w tutym začuću wo dobroćiwosći, ale dyrbimy činić pokutu, štož w bibliskim zmysle rěkać: „pře — myslić“ = hinak myslić = naše předstajenje wo sprawnosći korigować! Wo sprawnosći w Jězowym zmysle myslić, być sprawny, kaž bě Jězus sprawny! A to rěka: Zlóstnikam nic chłostanje přeć, ale lubosć! (To je na přikład, wězo hinak formulowane, tež jedna zasada sudnistwa w našim staće!) Tajke myslenje pada nam čezko! Naša sprawnosć je hinaša, nic boža! Ale z tym hižo sej tworimy po našim wobrazu!

Druhi přikład za Božu sprawnosć: Znajěće ewangelij, kiž bě před krótkim njedzělu přědowanski tekst (11. februara) wo knjezu winicy, kiž da tym, kiž běchu jenož hodžinu džělali, runje telko mzdy kaž tym, kiž běchu cyły džen džělali. To je tola jara njesprawne! To so naše začuće wo sprawnosći wobara! — Boža sprawnosć je hinaša! Bóg njeje sprawny, kaž sej my to předstajamy a z tym sej naš wobraz wo nim činimy, ale Bóg je lubowacy: „Sy ty snadž za-

wistny, dokelž sym ja wulkomyslny?“ Bóg njemysli w kategorijach kaž: bohaty-chudy, nahladny-njenahladany, wosobny-wšědny, přistojny-njepřistojny, „naš“-cuzy, „čestny“-nječestny... Jězus syda so z hrěšnikami, zacpětymi, kurwami za blido a pokazuje tak bože myslenje: z kóždym čłowjekom najprjedy dobry być, jemu so přiwobroćić, jeho za sebjě dobyć.

Jězusowy Bóg — naš prawy a jenički Bóg je tón, kotryž so zasadnje z a čłowjeka, za jeho dostojnosć, jeho hódnotu, za jeho dobrotu rozsudži! Prawy Bóg chce spomoženje tež hrěšnika, nic jeho zhubu! To je, na nas hladane, wulki tróšt. To plaći pak tež za poměr Boha k druhim čłowjekam! Cyril Pjech

Tajki luby list

bjez podpisma nadeńdžech jutrowničku rano w swojim póstowym kašćiku:

Zohnowane a strowe jutry a za redakciju lubeho „Pomhaj Bóg“ dale dobre inspiracije a wuspěchi! Njeh budže nam hišće dolhi čas móžno, naš zajimawy ewangelski časopis čitać. Snano směmy z tym tróšku sobu pomhać. Na swjědženju horjestaća našeho Knjeza. A. D. 1979.

Připoložene bě 250,— hr (dwě scě a pjećdzěsat hriwnow). Ty luby njeznaty čitarjo, měj wutrobny džak. Sylzy hnuteje radosće ronja so mi po licomaj. Zaplać Bóg luby Knjez.

Redaktor

Z wosadow

Serbske bože služby

6. 5. 1979 — Jubilate

Budestecy 14 hodž. kemše ze spowědžu (farar Gerat Lazar)
Budyšin Michalska 9 hodž. kemše (sup. Wirth)
Hrodzišćo 8.30 hodž. kemše (farar Siegfried Albert)
Mínakał 8.30 hodž. kemše (farar Feustel)

13. 5. — Kantate

Huska 14 hodž. kemše (sup. Wirth)

20. 5. — Rogate

Budyšink 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth)
Poršicy 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth)

24. 5. — Bože spěće

Bukeycy 9 hodž. kemše (farar Gerat Lazar)
Hodžij 9 hodž. kemše (farar Cyril Pjech)
Rakecy 17 hodž. kemše (farar Cyril Pjech)

27. 5. — Exaudi

Bart 10 hodž. kemše (farar Siegfried Albert)

3. 6. — 1. džen swjatkow

Bukeycy 9 hodž. kemše (farar Gerat Lazar)
Budestecy 14 hodž. kemše (farar Cyril Pjech)

4. 6. — 2. džen swjatkow

Budyšin Michalska 9 hodž. kemše (farar Pawoł Albert)
Klukš 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth)
Połpica 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth)
Rakecy 8.30 hodž. kemše (farar Gerat Lazar-Bukečanski)

Štož hněwny je, so přechwata;
přez hněw je prawda zhubjena.

Z prawej wěru
přinđžěš k měru.

Serbski cyrkwinski džen — 16. a 17. junija 1979 w Minakale

Sobotu w 15.00 hodž. zhromadźizna na farje

Njedzělu w 9.30 hodž. swjědženske kemše (farar Siegfried Albert z Hrodzišća)
Za zhromadny wobjed přinjesće sej nóż, widlički a lžicu sobu a za kofej nopašk.

Předewšěm pak trjebamy jedyn za druhého pobožnu, wjesolu wutrobu.

Přinđžće! Přinđžće wšitcy!

Pomhaj Bóg, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróc za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: Serbski superintendent na wusl. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trělanach. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čiść: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-743)